

ČELJUST IZ LOKE

primer prve zalivke v zgodovini človeštva

ZAKAJ JE TA NAJDBA POMEMBNA?

Gre za najstarejši primer zobne zalivke s čebelnim voskom v zgodovini človeštva.

Našli so samo del leve čeljusti s podočnikom, dvema ličnikoma in dvema kočnikoma.

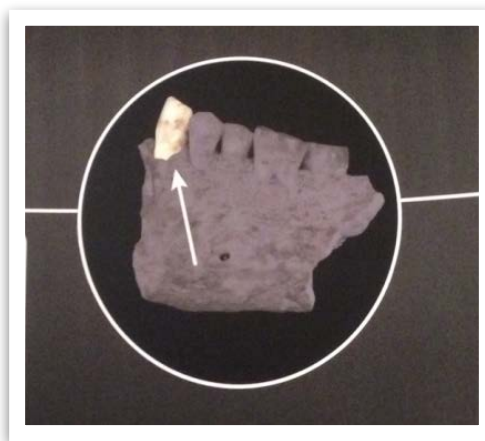
ODKRITJE

Maja leta 1911 je Giuseppe Müller v majhnih jami v Loki (Slovenija) najdel čeljust. Štrlela je iz stene. Medtem ko jo je Müller vlekli iz podlage, jo je zaradi pomnjkanja primerne orodja prelomil.

KJE JE VIDNA ZALIVKA?

Zalivko lahko opazimo na levem podočniku v spodnji čeljustnici.

ANALIZE

Razstavljen del čeljusti je nekoč pripadal človeku moškega spola. To so znanstveniki določili z analizo zobne morfologije, debeline kosti in velikosti zobne krone.

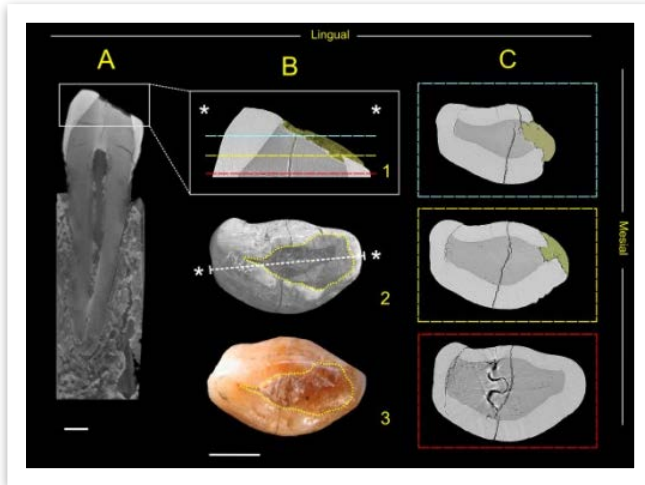

Z analizo obrabe zob so arheologi določili tudi starost človečnjaka ter obdobje, v katerem je živel; star naj bi bil od 24 do 30 let, živel pa bi 6600-6400 let od tega.

Opazili so, da so zaradi slabega prehranjevanja človečnjakovi zobje imeli celo bolezen: hipoplazijo zobne sklenine.

Arheologi so izvedli še druge analize:

- računalniško mikrotomografijo: s pomočjo sinhrotronske svetlobe so upodobili oblikovanost podočnika in odkrili v zobu navpični zlom, luknjo in prisotnost tuje snovi;

- infrardečo spektroskopijo: z analizo vzorca snovi v zobni luknji so lahko določili, da gre za čebelji vosek;

- masno spektrometrijo: s to metodo so določili starost voska in zoba.

ZOB V 3D

Reprodukcijo zoba iz Loke, izdelano iz penaste gume, lahko interaktivno razstavimo in tako vidimo podobo prve zalivke iz voska v zgodovini človeštva.

ZANIMIVOSTI

Leta 2001 so arheologi v neolitski nekropoli v Pakistanu našli številne kočnike. Vse zobne krone so bile vrtane.

V egipčanskem pokopališču Gebel Ramlah so arheologi našli umetni zob.